

ANMELDELSER

World Views

Non-fiction texts of today

Af Jes Aarre og Jørgen Døssing Jepsen

Forlag: Systime

Omfang: 100 sider

Pris: Kr. 160 (ekskl. Moms)

ISBN: 87-616-0799-1.

Denne relativt lille, men tætte udgivelse af sagprosattekster byder på en bred vifte af emner og masser af spørgsmål, opgaver og stof til diskussion. Man vil lede forgæves efter få, overordnede temaer eller en rød tråd, men det er heller ikke forfatterens intention. Teksterne præsenteres kort og godt som 'relevante og aktuelle sagprosattekster' og tænkes anvendt i 2.g. og 3.g, hvor de 'lægger op til tværfagligt samarbejde og kan indgå som supplement til temalæsning', som det formuleres i pressemeddelelsen. Det forekommer oplagt at hente tekster og ideer til emner i almen studieforberedelse i antologien. I forordet forholder forfatterne sig til det øgede krav om anvendelsen af sagprosa i undervisningen og foreslår bogen som et alternativ til at hente tekster ned fra nettet. Og man må naturligvis indrømme, at det sparer læreren – og eleverne – for en hel del arbejde at få teksterne serveret på et sølvfad med gloser, arbejds spørgsmål osv. Teksterne er valgt på grund af temaernes aktualitet, og forfatterne erkender 'sagprosatteksters indbyggede holdbarhedsproblem' samtidig med, at de argumenterer for de udvalgte teksters relevans for eleverne i 'mange år fremover.'

Emnerne i bogen er mangfoldige, aktuelle og velegnede til diskussion. De omfatter (træk lige vejret dybt!): Mobning (en far fortæller om

sin søns problemer, en lidt usædvanlig vinkel på emnet, som måske ikke er umiddelbart let at identificere sig med for vores elever, men der er vigtige pointer), skyderier på skoler i USA (nærmere bestemt en californisk skole, og blandt andet Michael Moores film om Columbine-massakren foreslås inddraget), rap-musikeren 50 Cents historie og holdninger (der lægges op til en kritisk undersøgelse af rap, hip-hop og 'gangsta' kulturer), reality shows (nærmere bestemt to tekster om 'Big Brother'- showet, som også kendes herhjemme), topløse kvinder i aviser og tv-mediets gennemslagskraft via stærke billeder (eksemplerne er billeder fra Challenger og Columbia-rumfærgerne). Dernæst kommer den ny teknologiske skyggesider ('Log off now!'), kloning (her udsat for franskmændene Michel Houellebecqs ironisk-humoristiske behandling i 'Why I want to be cloned'), Darwinisme over for skabelsesstilhængere, Kon-Tiki ekspeditionen (ja, Thor Heyerdahls gamle fra 1947, suppleret med nye forskningsresultater, der involverer genetiske spor og slavehandel), Tasmaniens truede regnskove og immigration i Storbritannien – en tekst, der lægger op til en undersøgelse af holdninger til indvandring og statistikkens og demografiens mysterier og til diskussion om velfærdssamfundets fremtid. Endelig er der tekster om stoffer, terrorisme (tre korte indlæg, der supplerer hinanden fint, først CIA's definition af terrorisme, dernæst en 'National strategy for combating terrorism' og endelig 'Understanding terrorism') samt sportskvinden Ellen MacArthurs jordomsejling og 'can-do philosophy', der relateres til den amerikanske drøm og

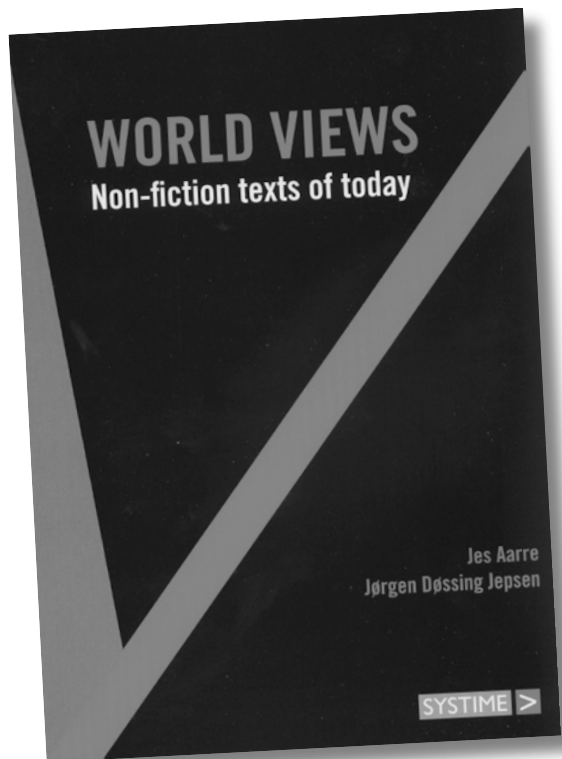
liberalistiske versus socialistiske samfundssystemer. Antologiens sidste tekst handler om begrebet kitsch - her med udgangspunkt i sagesløse og smagløse julekrybber og Milan Kunderas betragtninger om kitsch, og i de tværfaglige spørgsmål opfordres der til at inddrage nazistisk propaganda og 'entartet kunst'.

Som det fremgår, er der mange emner at vælge imellem. Teksterne er alle nye og aktuelle, primært hentet fra lødige britiske og enkelte amerikanske aviser og tidsskrifter så som The Guardian, The Independent, The Observer, The New York Times og TIME. Der er nitten tekster i alt, hvoraf den ældste er fra 1999 og de nyeste fra 2003. Deres længde varierer fra omkring 1ns til knap 6ns. Glosseringen af dem er tæt, hvilket ifølge forfatterne - og sikkert vores egne erfaringer - også er nødvendigt pga. sagprosatexters sværhedsgrad og kompleksitet. Man har valgt at placere gloser nederst på siden, hvilket jeg synes fungerer udmærket. Det er også fint, at der i mange tilfælde er lavet noter om personer og begivenheder, der er vigtige for forståelsen af teksterne og ikke blot oversættelser af gloser.

Arbejdsspørgsmålene er opdelt i fire kategorier - forståelse og analyse af teksten, tværfaglige aspekter og kreativt arbejde - og lægger op til et grundigt arbejde med teksterne. Spørgsmålene til forståelse og analyse af teksterne er udmærkede og sikrer en omhyggelig tekstlæsning. Hvad angår spørgsmålene til det tværfaglige, rummer de mange inspirerende ideer, og nogle af dem er ret så ambitiøse. I forbindelse med den i øvrigt meget interessante tekst om Darwinisme og 'skabelsestilhængere' spørges der f.eks. om følgende: 'From a philosophical point of view there may be a third theory of Creation and evolution perceived in the Age of Reason. In your research you should include the concept of deism and/or intelligent design.' (side 52). Noget af en mundfuld - og mange af spørgsmålene i denne kategori er som antydning krævende - men her kommer det tværfaglige og kollegerne med andre fag heldigvis ind i billedet. Der er mange ideer til forskellige faglige indfaldsvinkler, og der foreslås samarbejde med historie, samfundskundskab, psykologi, filosofi, biologi, religion, geografi, dansk og i enkelte tilfælde de kreative fag.

På bogens sidste sider findes et appendiks med 'Technical terms used in work section', der fylder tre sider med korte, fyndige definitioner på 'anti-text', 'essay', 'letter to the editor', 'on-the-spot report' osv. Skulle man savne noget her, kunne det være en lille analysemodel eller lignende, der kunne hjælpe eleverne med at finde ud af, hvad der menes med 'linguistic devices', som der stilles spørgsmål til flere steder. Men det kan vi trods alt måske selv klare, nu der er sørget for så meget andet! I alle tilfælde er vi nok en del lærere, der skal have suppleret vores 'værktøjskasse' med flere redskaber til arbejdet med de sproglige karakteristika og virkemidler i sagprosattekster, der som bekendt er blevet oprioriteret med reformen, også i de nye opgavetyper til skriftlig eksamen.

Antologiens layout er særdeles læsevenlig, og illustrationerne er fine med mange farvebilleder. Alt i alt er World Views en tiltalende og anvendelig udgivelse, som suppleret med internetsøgning og evt. fiktion, kan indgå i mange, forskellige undervisningsforløb.

Jonna Fransgård

Grammatik på nettet?

Engelsk MultiMedie Grammatik

Knud Børge Bendtsen, Ole Bønnerup, Frede Salling Pedersen og Chris Ploughheld

2. Udgave Systime 2005 ISBN 87-616-1039-9

Pris u.moms kr 190,00

Findes også som E-bog der kun kan læses på PC'en.

Pris u.moms kr 95,00

samt

Engelsk MultiMedie Grammatik Website

1. udgave 2005

ISBN: 8761611263

Pris u.moms kr 60,00

Med den ny reform er behovet for systematisk sprog- og grammatikindlæring ikke blevet mindre. Der er i de seneste år udkommet adskillige nye udmærkede øvelsesbøger og mindre grammatikker til brug især i gymnasiet og hfs første år. På A-niveau er der efter min mening brug for en mere omfattende systematisk, traditionel?, grammatik.

Mange anvender, så vidt jeg ved, Aase Heriskind og Uffe Gravers' udmærkede blå grammatik, inklusive de 4 øvelseshæfter der p.t. findes, herunder Ole Juul Lund m.fl.s Nyt Øvelseshæfte 1 og Øvelseshæfte 3 med tilhørende digitalt øvelsesmateriale.

Engelsk MultiMedie Grammatik lægger sig både i den trykte og den digitale udgave tæt op af denne form for grammatik, men anvender i højere grad de muligheder for variation i øvelsesmaterialet, som det digitale medie giver.

Grammatikken med tilhørende CD-rom udkom i 2000 og blev grundigt anmeldt af Poul Tornøe i Anglo Files Dec 2000 #118 pp. 52-54.

Da grammatikken, som fint dækker de krav til grundighed og fordybelse, som et 3-årigt gymnasieforløb stiller, nu kan købes både som en selvstændig, og særdeles omfattende, grammatik i bogform og som en fuldstændig netbaseret grammatik med diverse grammatiske øvelser, oversættelser, "tutorials", basisgrammatik og synonymoversigt m.m., er det rimeligt atter at gøre opmærksom på Engelsk MultiMedie Grammatik.

Den genudgivne grammatik i bogform adskiller sig kun fra den forrige ved at bringe en

oversigt over hjemmesidens øvelser med angivelse af hvilke paragraffer, der er oversættelsesøvelser til, hvilke emner der er tutorials til, samt markering af de enkelte øvelsers sværhedsgrad v.h.a. * eller **. Den trykte grammatik er sat overskueligt op, og det er udmærket grafisk at fremhæve særlige problemstillinger ved at lave farvede bokse, som det sker med f.eks. side 146s note omkring brugen af get i passiv, som elever forfalder til i alle typer skriftlige opgaver uanset stilleje, og side 154s gennemgang af -ing-formen brugt svarende til en dansk ledsætning.

At flytte CD-rom indholdet over på nettet for dermed løbende at kunne tilføje yderligere øvelser og tilføjelser til det materiale, der i forvejen fandtes på den oprindelige CD, er en oplagt ide. Umiddelbart ser det imidlertid ikke ud til, at der er sket ændringer i forhold til det oprindelige indhold på CD'en. Der er således stadig i oversættelsesøvelserne henvisninger til en notepad-funktion, som ikke findes. Ikke et større problem, men lige umiddelbart lidt forvirrende.

Det ville f.eks. have været godt med diverse øvelser omkring ordbogsopslag, hvor disse kunne ses i relation til noget grammatisk f.eks. omkring substantivernes (u)tællelighed, brug af præpositioner i faste udtryk osv. Der er jo fremragende eng-eng ordbøger frit tilgængelige på nettet, som eleven kunne opfordres til at bruge.

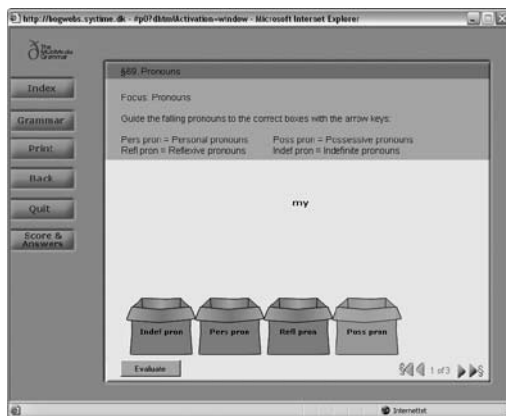
Netversionen er dog imponerende med sin digitale gengivelse af den trykte grammatik i en meget overskuelig og brugervenlig form, som

som gennem search-funktionen giver mulighed for at komme ind i grammatikken på kryds og tværs. I menuen kan man søge på contents som dækker grammatikkens paragraffer samt de nedenfor omtalte tutorer og synonymlisten; index giver mulighed for at søge svar på grammatiske problemer og sprogbrug på anden vis f.eks. ved at søge under konjunktioner, everybody/everyone osv. Endvidere er der lydgenivelse af grammatik eksempelerne inden for den enkelte paragraf.

Nedenstående skærmbillede af et "tutorafsnit", d.v.s. en mere grundig forklaring på et grammatikproblem som elever ofte støder på, i dette tilfælde do-omskrivningens besværligheder, viser også menuens søgefunktioner samt, i venstre side, en del af den lange indholdsfortegnelse, hvor nogle af tutormapperne er åbne.

Som eksempel på EMMG Websitets anden del vises på næste skærmbillede en interaktiv "faldende ned" øvelse i pronomener, som kræver rappe elevfingre. I menuen til venstre på skærmbilledet angives de muligheder web-udgaven giver brugeren. Index fører ind til interaktive øvelser på engelsk i forbindelse med de forskellige ordklasser, hvor eleven umiddelbart kan se sin score og få rettet evt. fejl v.h.j.a. Score and Answers knappen nederst i menuen. Endvidere findes i Index-delen synonymliste og en række almindelige oversættelsesøvelser af varierende sværhedsgrad dækkende forskellige væsentlige sider af grammatikken. Grammar-knappen fører ind til grammatikken, der fungerer som en selvstændig enhed. Print-funktionen kan bruges til udprintning af oversættelserne, der sammen med Index-øvelserne udgør det digitale øvelseshæfte.

Som nævnt kan den digitale pakke købes isoleret, og man kunne godt fristes til at afprøve, hvorledes og om en grammatikundervisning alene baseret på det digitale medie kan fremme elevernes lyst til at få bedre styr på den del af engelskundervisningen, som har med præcision og korrekthed at gøre. I forbindelse med det daglige skriftlige arbejde tror jeg, flere elever ville bruge webgrammatikken med dens mange funktioner, ikke mindst de små tutorsekvenser. Engelsk MultiMedie Grammatik websitet giver ihvertfald mulighed for masser af selvstændig elevudfoldelse. Det kræver dog, at alle elever har netadgang via egen PC. Det kræver også, at bekendtgørelsen følger så meget med tiden, at eleverne har adgang til Internettet i en eksamenssituation.

Tekniske krav til PC ved brug af EMMG website:

Microsoft Internet Explorer 5.5 eller mere.

Pop up vinduer slås til for dette websted.

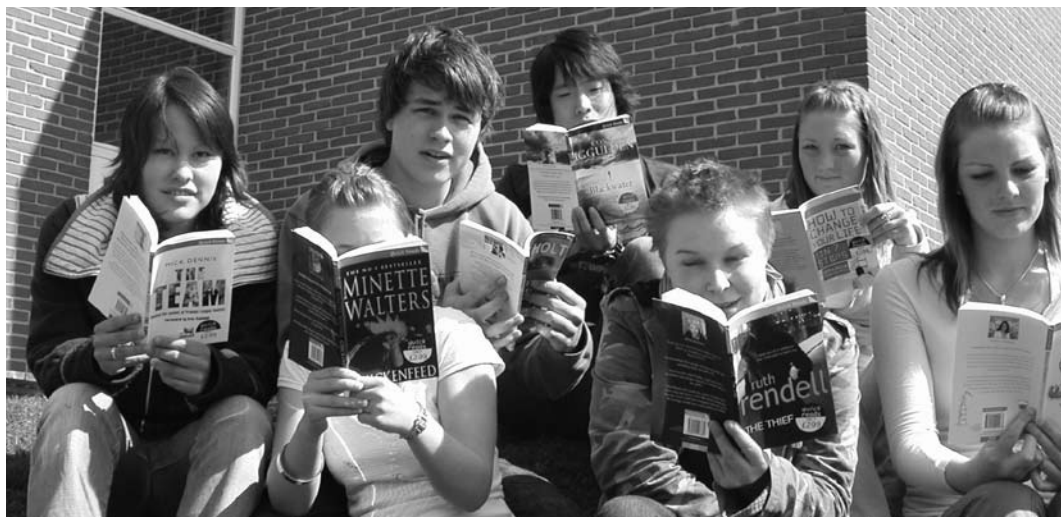
Aktivieres gennem MIT SYSTIME login for den enkelte bruger.

I øvrigt kan det undre, at Systimes licens til EMMG websitet gælder for fire år ad gangen. Det ville være mere logisk i et uddannelsessystem med 2- og 3-årige ungdomsuddannelser at tilbyde en toårs- og en treårslicens med tilsvarende forskel i betaling, netop fordi licensen følger den enkelte elev.

Wivian Winther Borg

Quick Reads ...

"Get Hooked on Books" - mulige romaner til 1.g.-læsning

En flok ivrige læsere fra 2.b. Amtsgymnasiet i Hadsten

I et af marts-numrene af *The Big Issue* var der en helsides annonce for "Quick Reads", en ny bogserie for "reluctant readers", som der stod. 12 korte, læseværdige romaner af kendte forfattere, skrevet specielt til ovennævnte målgruppe (hvem det så lige er) og udgivet på forskellige forlag med støtte fra bl.a. BBC RaW, Trades Union Congress, National Literacy Trust samt forskellige private sponsorer.

Selvom vore elever bestemt ikke er "reluctant" over en kam, er der dog nogle, der godt kunne trænge til at læse lidt mere på egen hånd, så jeg lod mig friste og købte de fleste af de annoncerede titler (d.v.s. dem, der var tilbage, for flere var revet væk), da jeg sammen med to andre redaktionsmedlemmer kort før påske var i Liverpool (meget mere om denne herlige by i næste nummer af AF!). Bøgerne koster £2.99 stykket, er på 89-120 sider, og næsten alle med store skrifttyper, så de er hurtigt læst. Faktisk læste jeg 3 om dagen i mit sommerhus, mens regn og kulde rasede udendørs i begyndelsen af påskeferien. Og hvordan var de så? Tja, ingen var fremragende litteratur, men alle var velskrevne og nogenlunde spændende, enten qua handling/opbygning, synsvinkel eller sprog. Stort set alle

var - måske ikke overraskende - snarere lange noveller end små romaner på grund af bl.a. hovedpersonernes manglende udvikling og den svage miljøtegning. Undervejs funderede jeg en del over målgruppen, for den var bestemt ikke entydig.

Før jeg omtaler bøgerne, vil jeg lige nævne, at jeg (som de fleste andre engelsklærere) altid er på jagt efter gode romaner til 1.g. niveau, hvilket bl.a. har betydet, at jeg igennem årene har indkøbt - og læst - store mængder ungdomslitteratur af forskellig art. For ca. hver 10. roman har der været "bid", og af de bedste kan jeg nævne Robert Swindells *Stone Cold* fra 1993 om hjemløshed (Puffin) og Michael Morpurgo's *Arthur, High King of Britain* fra 1994 (Mammoth), begge herlige romaner, som jeg stadig læser med største fornøjelse, og hvor jeg bestandigt udvider læsningen med yderligere litteratur og filmmateriale. Hjemløshed er desværre stadig et aktuelt emne, selvom de hjemløse er flyttet bort fra Londons centrum, hvilket man kan overbevise sig om ved læsningen af *The Big Issue* eller de mange hjemmesider på nettet. Ligeledes sendes der også med jævne mellemrum dokumentarprogrammer om emnet på BBC, og gode

venner i England er flinke til at sende mig op-tagelser heraf samt numre af *The Big Issue*. Og sagnet om Arthur og ridderne af det runde bord for ikke at tale om kærlighedstrekanten mellem Lancelot, Guenevere og Arthur kan virkelig fænge.

Tilbage til the "Quick Reads". Af de indkøbte 8 romaner skulle jeg statistisk set forvente, at kun en enkelt var virkelig "anvendelig", og det kom til at stemme. Så den vil jeg starte med.

Minette Walters' *Chickenfeed* (Pan Books) er "based on the true story of the "Chicken Farm Murder", which took place at Blackness, Crowborough, East Sussex in December 1924". Det er beretningen om en 18-årig ung mand, der netop hjemkommet fra fronten bliver forført af en 25-årig kvinde, der er desperat efter at blive gift bl.a. på grund af psykiske problemer og ringe sociale færdigheder. Han er måske lidt enfoldig, men rar og velmenende; forventeligt nok bliver han ret tidligt i forholdet træt af hende og hendes "julelege", men han formår ikke at rive sig løs fra hende, hvorefter han (muligvis) myrder hende. Forfatteren til romanen mener helt klart, at hendes død var et ulykkestilfælde, men på trods af manglende beviser mente myndighederne, at det var mord. Det interessante i romanen er det psykologiske spil mellem de to, forholdet til forældrene, både hans og hendes, og det tidsbillede, der tegnes af et England i tyverne, hvor økonomien begynder at halte og mange fyres. Den unge mand låner penge af sin far til at starte en kyllingefarm ude på landet (væk fra kæresten!), men det er hårdt arbejde at få den til at løbe rundt, og han bor i et skur ude på marken sammen med sine kyllinger. Romanen er fortalt i 3.person, men synsvinklen skifter mellem de to hovedpersoner, og sproget er varieret. Der indgår en del "autentiske" breve mellem dem i forløbet. En af krøllerne på personernes forhold er, at kvinden bruger sin seksualitet i forholdet, men (naturligvis) ikke vil gå hele vejen, hvorefter hun alligevel hævder, at hun er blevet gravid – noget manden ikke kan forstå, men ikke kan "modbevise", hvorefter han indvilliger i at gifte sig med hende. Er dette tema virkelig aktuelt i dag? Faktisk må jeg mene ja, for en af mine filmgrupper i år har drejet deres afgangsprøve om præcist et så-

dant forhold, hvor pigen snyder med P-piller for at holde på kæresten.

De øvrige *Quick Reads*, jeg læste, får her en kort omtale. Dem, jeg bedst kan lide, kommer først.

Conn Iggulden: *Blackwater* (Harper Collins Publishers). Bagsiden: "Blackwater is a cold dark thriller with a twist" – og det passer. Velskrevet beretning om en yngre mand, der lever i et besynderligt forhold til sin kone, der ustandseligt er ham utro, men som han bestandigt tilgiver. Hovedpersonens ældre bror spiller en stor rolle, bl.a. da hovedpersonen udsættes for blackmail af en af konens elskere. Romanen er skrevet i 1. person, og starten ("I stood in the water and thought about drowning"...) og slutningen er forrygende.

Ruth Rendell: *The Thief* (arrow books) handler om en ung pige, som bestandigt lyver – og siden stjæler for at hævne sig på dem, der opdager hendes løgne. Hun har svært ved at få venner, men får til sidst en utroligt sød kæreste, hvorefter spørgsmålet er, om hun kan holde på ham. Hertil kræves, at hun må holde op med at lyve og stjæle. En let-læst bog med en morale. Den er vist OK (altså moralen), men vil romanen fænge?

Tom Holt: *Someone Like Me* (orbit). "When the Hunter Becomes the Prey..." står der på forsiden. En jeg-beretning om en ung mand, der i en udefineret fremtid, hvor bycivilisationerne er gået under, og der kun er få mennesker på jorden, lever af at jage de monstre, der er menneskets største fjende. Disse monstre, der kun benævnes som "they", ligner os vist meget og er grådige, stærke og farlige "rovdyr", der mest lever i mørke huler og tunneller (=gamle undergrundsanlæg?) Temaet er bestemt oppe i tiden, tænk blot på de mange horrorfilm, der er på markedet, som for eks. Neil Marshall's *The Descent*, en særdeles spændende gyser om en gruppe pigers nedstigning i gamle minegange et sted i Appalacherne (kan anbefales!) Jeg fandt bogen nogenlunde spændende og tror, at den vil appellere til de mere uboglige drengerøve, der jo findes i enhver klasse.

Rowan Coleman: *Woman Walks into a Bar* (arrow books). Her er til gengæld en rigtig pigeroman om en ung, enlig mor, der går ud med veninderne hver fredag aften og håber at møde Mr Right (det gør hun ikke). Så begynder hun på net-dating, hjulpet af datteren (katastrofale

resultater) og senere arrangerer veninderne en blind date for hende. Bogen er humoristisk, vel-skrevet og hurtigt læst.

Joanna Trollope: *The Book Boy* (Bloomsbury). Der er passager i denne bog, som godt kan fænge, men generelt er handlingen lidt svag. En 30-årig mor, der ikke kan læse og derfor (?) undertrykkes af sin mand (som hun dog elsker), overtaler en 16-årig dreng, en rigtig motorcykel-rod, til at lære sig at læse mod at give ham penge til en motorcykel. Kvindens datter er interesseret i den unge fyr, og det giver også lidt forviklinger, men det bedste er nok miljøtegningen og forholdet mellem mand og kone. Bogen er skrevet i en lidt forenklet stil med korte hovedsætninger og få bisætninger. Det er faktisk irriterende at læse.

Til slut de 2 ikke-fiktionsbøger, der var tilgængelige, John Bird: *How to Change Your Life in 7 Steps* (Vermillion). Forfatteren er grundlægger af *The Big Issue*, så det var faktisk med nogen forventning, jeg startede på bogen, selvom jeg nu normalt nærer den største skepsis overfor selvhjælpsbøger. Dette eksemplar af slagsen var givet hverken værre eller bedre end gennemsnittet, og dog, sikkert værre, fordi den ligesom Trollope-bogen er skrevet i et irriterende forenklet sprog og med en masse gentagelser. Første kapitel hedder "Start with 3 %" og ideen er, at man skal lave bitte-små forandringer i sit liv, så kan man siden lave de store ændringer. Sådan startede forfatteren selv, og det lykkedes ham at rejse ud af slummen og kriminaliteten og ende som rig og respekteret (forretnings)mand. Her er målgruppen ret entydig: unge uden uddannelse, måske hjemløse, folk der lever på kanten af samfundet og som kun har ringe skolegang.

Mick Dennis: *The Team* (Corgi Books) har undertitlen "Behind the scenes of Premier League football" og er sammensat af 11 artikler om forskellige personer, der har noget med fodbold at gøre, en fan, en spiller, en manager, en mascot, en tidligere spiller, en dommer etc. Den siger mig ikke en pind, men den er muligvis interessant for fodboldinteresserede fyre? Så vidt jeg kan se, er det dog ret ukendte mennesker, der er blevet interviewet til bogen, og det hele er lidt "pedestrian".

Hvordan kan man bruge disse bøger? Udover *Chickenfeed*, som efter min vurdering fint

kan læses på klassen, er mit bedste bud som "frielæsning", "semesterlæsning" i 1.g. til skriftlig anmeldelse eller lignende. Jeg har tidligere ofte, da jeg var ansat på Amtscentralen, praktiseret at købe bøger i sæt på 5, fx 6 forskellige romaner i 5 eksemplarer og så lade dem gå på omgang i klassen til gruppelæsning. Vi havde forskellige "emnekasser" med romaner eller anden litteratur, som kunne hjemlânes i +2 måneder. Det er rigtigt dejligt at kunne stikke eleverne nogle romaner i hånden og opfordre dem til at læse. Det kan godt blive en god vane, og mange svage elever er glade for at blive hjulpet til at læse lidt ekstra, bare det er spændende nok.

Jeg vil derfor overlade alle ovennævnte romaner til min 2.b. og bede dem om at anmelde dem. De er vant til ekstra-læsning, og selvom tiden er ved at være kort inden eksamen, ku' det da være, at de fik tid... Resultatet af læsningen vil i så fald blive formidlet her i AF i et senere nummer.

Og nu vil jeg selv lige læse slutningen af Joyce Carol Oates: *Rape, A Love Story* (Atlantic Books) den er simpelthen fantastisk, og jeg har "rationeret" den en smule og læst i den imellem "pligtlæsningen" ovenfor.

Mette Weisberg

